

בש"פ 7282/14 - שאור עודי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7282/14

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקש: שאור עודי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים שניתנה בתיק עמ"ת 12341-10-14 שניתנה ביום 8.10.2014 על ידי כב' השופט ר' כרמל

בשם המבקש: עו"ד וסים דכוור

החלטה

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ר' כרמל) מיום 8.10.2014 בתיק עמ"ת 12341-10-14 בגדרה נדחה ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ש' לארי-בבלי) אשר הורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו.

רקע והליכים קודמים

1. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של גניבת רכב; התפרצות לבנין שאינו משמש למגורים וגניבה ממנו; שינוי זהות של רכב; נהיגה ללא רישיון נהיגה; ושהייה בלתי חוקית. בכתב האישום נטען, כי בליל ה- 6.9.2014 בסמוך לשעת חצות, התפרץ המבקש אל שטח מפעל של חברת "יונידרס" הממוקם בעטרות ובאמצעות מפתח שנטל ממשרדי החברה גנב משאית שחנתה בחניון המפעל ונסע עמה לכיוון חברון. בשעה 00:30 נציג מחברת "איתוראן" התריע בפני סדרן המשאיות בחברה כי משאית שבבעלותה עושה דרכה לשטחי הרשות הפלשתינאית. לאחר שהגיע למפעל, דיווח הסדרן על גניבת המשאית למשטרה. בכתב האישום נאמר, כי בשלב מסוים המבקש החליף את לוחית הזיהוי של המשאית ללוחית זיהוי פלשתינאית. עוד נאמר, כי בשעה 05:00 נעצר המבקש במחסום ה"קיוסק" כשהוא נוהג במשאית הגנובה וכשבידו טלפון סלולרי. לבסוף נאמר, כי המבקש לא החזיק ברישיון נהיגה בעת ביצוע העבירה וכן לא היו בידו היתרי שהייה מתאימים.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטתו מיום 23.9.2014 קיבל בית משפט השלום את הבקשה. בית המשפט סקר את חומר הראיות, שבין היתר, העלה כי המבקש נתפס בשעה 05:00 במחסום "הקיוסק" כשהוא נוהג במשאית הגנובה אליה הוצמדה לוחית זיהוי של הרשות הפלשתינאית. בידי המבקש לא היה רישיון נהיגה וכן לא היו בידיו היתרי שהייה בישראל, והטלפון הנייד שנתפס ברשותו אוכן באזור ממנו נגנבה המשאית. בית המשפט קבע כי בענייננו יש לעשות שימוש בחזקת "ההחזקה התכופה", שלפיה נהיגה ברכב זמן קצר לאחר גניבתו, כפי שארע בענייננו, ובצירוף ראיות נוספות - כגון איכון מכשיר הטלפון הנייד, מקימה חזקה בדבר גניבת המשאית בידי הנוהג בה. בית משפט השלום מצא כי אין בכוח הסבריו של המבקש לראיות הנזכרות כדי להפריך חזקה זו. המבקש טען, כי ביום 6.9.2014 בשעות לפנות בוקר פנה אליו אדם (להלן: עבדאללה) שביקש כי יסיע משאית מאזור מעלה אדומים לבית לחם ומשם לחברון. המבקש נעתר לבקשה ונסע אחרי עבדאללה עד שהגיעו למחסום "הקיוסק" שם נעצר, ואילו בידי עבדאללה עלה לעבור את המחסום. המבקש טען, כי היה זה עבדאללה שגם נתן לו את הטלפון הנייד שנתפס ברשותו. חרף טענותיו, כי עבדאללה נצפה בביתו על-ידי משפחתו, המבקש סרב כי אחיו ורעייתו יגיעו להיחקר על כך. המבקש גם לא מסר כל מידע על אותו עבדאללה ונקבע כי גרסתו "לפיה הסכים להוביל משאית כשהוא אינו מחזיק כלל ברישיון נהיגה, בשעת לילה מאוחרת מאוד, עבור אדם שאין לו היכרות עמו - תמוהה". בית משפט השלום עמד על כך שאמנם המשטרה לא ביצעה פעולות חקירה מסוימות שייתכן שהיה בהן לשפוך עוד אור על המקרה, אך היעדרן אינו "מכרסם" בראיות הקיימות באופן שניתן לקבוע כי במקרה דנא לא קיימות ראיות לכאורה. משכך נקבע, כי קיימות ראיות לכאורה נגד המבקש, ומשבא כוחו הסכים לקיומה של עילת מעצר, פנה בית משפט השלום לדון באפשרות שחרורו של המבקש לחלופת מעצר, אך מצא כי בנסיבות הכף נוטה להותרתו במעצר מאחורי סורג ובריח.

3. ערר שהגיש המבקש כלפי החלטת בית משפט השלום נדחה בהחלטת בית משפט קמא מיום 8.10.2014. בהחלטה נקבע, כי לא נפל פגם בשימוש שעשה בית משפט השלום בחזקת "ההחזקה התכופה" שכן המדובר בחזקה שהיא תלוית נסיבות, ובענייננו נתפס המבקש כשהוא נוהג במשאית גנובה פרק זמן קצר לאחר שנגנבה, ובצד זאת קיימות גם ראיות נוספות המצביעות על מעורבותו הלכאורית בגניבה, וכי "כנגד עובדות לכאוריות אלה, לא בא הסבר שיש בו למוטט את החזקה התכופה בשלב זה".

כלפי החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר דנא.

הבקשה

4. בבקשה נטען, כי בהחלטות הערכאות הקודמות נפלו פגמים המצדיקים מתן רשות ערר בגלגול שלישי. לטענת המבקש, הערכאות הקודמות הפכו את חזקת "ההחזקה התכופה" לדוקטרינת אחריות מוחלטת בכך שלא בדקו את הסברי המבקש לגופם. עוד טוען המבקש, כי אף שהערכאות הקודמות קבעו בהחלטותיהן כי קיים כרסום מסוים בראיות, עדיין נקבע כי יש לעצרו עד לתום ההליכים נגדו. כך מדגיש המבקש, כי בית משפט השלום מצא כי פעולות חקירה מסוימות שלא ננקטו עשויות היו לסייע בגילוי האמת ובית משפט קמא ציין כי גרסת המבקש אינה משוללת יסוד.

דיון והכרעה

5. לאחר העיון, אין בידי להיעתר לבקשה ודינה להידחות. כידוע, בבית משפט זה קיימות מספר גישות לעילות שבגינן תינתן רשות ערר ב"גלגול שלישי" בענייני מעצרים. ניתן לסכמן ולומר, כי רשות ערר בגלגול שלישי תינתן ככלל באותם מקרים בהם הבקשה מעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניין קונקרטי, ולצד זאת ייתכנו מקרים שבהם ניתן יהיה לסטות מאמת מידה זו "ולהעניק רשות לערור אף בהעדר שאלה עקרונית, וזאת כאשר מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות זאת ובפרט כאשר קמה פגיעה בלתי מידתית בזכות לחירות" (בש"פ 6119/14 שרקי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (16.9.2014)). מהמפורט לעיל ברי, כי עניינו של המבקש אינו עומד באמות מידה אלה. הבקשה כולה תחומה לנסיבות המקרה הקונקרטי, קרי, טיב הראיות הלכאוריות הקיימות להוכחת המיוחס למבקש בכתב האישום ומשכך אין היא מעוררת כל שאלה משפטית.

המבקש טוען כי בקשתו מעוררת שאלה בדבר חזקת "ההחזקה התכופה". חזקה זו נדונה לא פעם על ידי בית משפט זה, ואך לאחרונה נקבע בעניין זה:

"כידוע, החזקה התכופה היא חזקה עובדתית המבוססת על ניסיון החיים. על-פיה, אדם שנמצאים ברשותו טובין גנובים זמן קצר לאחר שנגנבו (היינו, בתכופ לאחר הגניבה) יוחזק כמי שגנב אותם או למצער קיבל אותם לרשותו בודעו שהם גנובים. זוהי חזקה הניתנת לסתירה, ונבחנת בהתאם למכלול נסיבות העניין. הנאשם יכול להפריכה על-ידי הצעת הסברים חלופיים להימצאותם של הטובין הגנובים בידיו.

...

אין ספק שהמקרים ה'קלאסיים' של החלת החזקה התכופה נסבים על מצבים שבהם אדם נתפס 'על חם' זמן קצר ביותר לאחר אירוע הגניבה כאשר הטובין הגנובים הם ברשותו. ככל שפרק הזמן שחלף מאז הגניבה ועד לרגע תפיסתם של הטובין הגנובים ברשותו של החשוד קצר יותר כך מתחזקת החזקה כי היו לו יד ורגל בעבירות שנעשו בהם" (ע"פ 8584/13 שטארה נ' מדינת ישראל (30.6.2014)).

דומה, כי חרף טענות המבקש, הערכאות הקודמות לא הפכו את חזקת "ההחזקה התכופה" ל"דוקטרינת אחריות מוחלטת", אלא יישמו את הוראות הפסיקה ביחס לחזקה זו. ראשית, בענייננו חלף פרק זמן קצר מאירוע הגניבה ועד לתפיסת הרכוש הגנוב בידי המבקש (לשם השוואה, בע"פ 8584/14 הנזכר לעיל נסתרה החזקה, בין היתר, מאחר שהטובין הגנובים נתפסו לאחר תשעה ימים מיום שנגנבו). שנית, הערכאות הקודמות התייחסו למכלול הנסיבות בעניינו של המבקש, שלא רק שלא היה בהן להפריך את החזקה, אלא אף לחזקה. בכל מקרה, יש לזכור שבחינת גרסתו של המבקש נעשתה באספקלריה של הליכי המעצר, והסבריו החלופיים יתבררו במהלך ההליך העיקרי.

גם לא מצאתי כי בעניינו של המבקש מתקיימות נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות את קבלת בקשתו. הערכאות הקודמות מנו את חוזקן וחולשתן של הראיות לכאורה בתיק ולאחר זאת קבעו כי מכלול הראיות בצירוף חזקת ההחזקה התכופה מהווים תשתית לכאורית מספקת לצורך הבקשה למעצר עד לתום ההליכים - אין ללמוד מכך על סתירה פנימית או כי הערכאות הקודמות סברו כי ישנו כרסום בחומר הראיות.

נוכח האמור לעיל, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, י"ב בחשון התשע"ה (5.11.2014).

שׁוֹפֵט
